

I el full de ruta?

ANTONI DALMAU

AVUI, 21/07/10

Una de les pancartes de la manifestació del dia 10 de juliol deia simplement: “I demà, què?”. Alguns analistes i mitjans han interpretat que aquest demà que se'ns obre al davant feia referència sobretot a la posició dels partits polítics en els plens parlamentaris d'aquests darrers dies. Semblava que la qüestió clau era mantenir la unitat i, doncs, aconseguir algun tipus de declaració conjunta que recollís el clamor multitudinari però també plural dels manifestants. La cosa, ja s'ha vist, s'ha salvat pels pèls al Parlament i ha fracassat al Congrés dels Diputats. I, tanmateix, acomplert aquest tràmit enutjós, la pregunta de la pancarta torna al primer pla, amb la mateixa insistència: “I demà, què?”.

Des del meu punt de vista, l'element essencial d'aquest moment polític no és necessàriament la unitat posterior a la manifestació. En primer lloc, perquè la proximitat de les eleccions fa inviable aquesta pretensió unitària: potser seria bonic, però és impossible, i ja se sap que, com deia el filòsof, els esforços inútils condueixen a la malenconia. En segon lloc, perquè és evident que, més enllà del nostre disgust i de la nostra protesta contra la sentència del TC, cada força política planteja una recepta diferent. I aquí és on volia anar a parar: l'important, el més essencial en aquest període que resta fins a la celebració de les eleccions, és que coneguem i discutim les receptes o, si ho voleu, els diversos fulls de ruta que Catalunya pot seguir segons qui la governi. Així, doncs, sempre al meu parer, menys literatura, menys vaguetat, menys declaracions formals –unitàries o no–, i molta més concreció, més

guiatge efectiu per a uns ciutadans que, això sí, s'allunyen cada cop més d'Espanya i necessiten conèixer l'oferta concreta que aspira a seduir-los.

I, la veritat és que, ara com ara, de receptes concretes n'hi ha molt poques. Tothom parla d'un futur esplendorós, d'un demà engrescador o almenys millor que aquest present que tenim ara, però gairebé ningú no diu com arribar-hi. Paradoxalment, l'única força política que concreta la seva proposta és la que la situa més ençà, la que opta per una via d'estricta realisme polític –cosa que no vol dir necessàriament més factible–. Parlo, esclar, del PSC. La fórmula de resposta a la sentència i al malestar actual ha estat reiterada aquests dies pel president Montilla, i pot simplificar-se en quatre accions a seguir: no a la modificació de les lleis catalanes; política quotidiana de peix al cove; recuperació del terreny perdut mitjançant l'article 150.2 de la Constitució o l'elaboració de noves lleis estatals, i, en un termini mitjà, modificació de la carta magna. De tot això en sortiria una Espanya més federal i un autogovern més ampli. És una recepta que sembla baixa de sostre per a molts i que, així i tot, exigeix la complicitat dels socialistes espanyols –i també, després, d'altres forces polítiques–, que no sembla pas que s'ho prenguin amb gaires ganes. Simplificant encara més, podríem dir que el full de ruta de Montilla presenta quatre notes distintives: (1) és clar i concret; (2) apunta a una Espanya federal, i prou; (3) té un trajecte curt o mitjà, i (4) no té garantits els suports necessaris.

I els altres? Si parlem del principal grup de l'oposició, sembla que la recepta de CiU és més ambiciosa en el terreny nacional, però alhora molt més inconcreta. De moment, i he de tornar a simplificar, ho aposta tot a unes eleccions com més aviat millor i a la formació d'un govern fort, dues coses que, com és evident, no tenen per què anar necessàriament

aparellades. ¿I si de les eleccions no en surt cap majoria absoluta? ¿Podrem conèixer abans les possibles aliances? D'altra banda, un govern fort ¿per fer què? Peix al cove sens dubte, però no pas la convocatòria d'un referèndum independentista, perquè la fruita no és encara prou madura. Sí, en canvi, apostar pel concert econòmic, cosa difícil que, en tot cas, també exigeix l'acord de forces polítiques espanyoles. Així doncs, les notes distintives de la recepta de CiU podrien simplificar-se en aquestes: (1) és relativament inconcreta; (2) apunta a una Catalunya més lliure però no definida; (3) té un trajecte curt i mitjà, i (4) no té garantits els suports necessaris i sembla refiar-se, un cop més, d'una correlació favorable al Congrés dels Diputats.

La brevetat d'un article m'impedeix resumir les altres propostes més minoritàries, però no em sembla trair-ne el pensament si dic que, tret de l'absoluta concreció de les forces espanyolistes, tendeixen encara més a la vaguetat i a la indefinició. Per exemple, dir que no s'acatarà la sentència i que s'opta ja per la convocatòria del referèndum no sembla precisament una concreció més gran, que és el problema que, sempre segons el meu parer, presenten les altres alternatives de caràcter independentista.

En definitiva, crec que resulta molt difícil dissenyar el futur de Catalunya si no deixem en segon terme el discurs més o menys abrandat i l'abstracció –o, si es vol, l'anunci del país que tindrem demà passat–, i apostem d'un cop per la definició del full de ruta, del camí que hem de seguir en el futur més immediat. Estem d'acord a voler un edifici més gran, més ventilat i més lliure, però ara que s'acosten eleccions tenim dret a demanar amb quins plànols i amb quins maons voldria construir-lo cadascú, amb quin pressupost i amb quins paletes. No fos cas que, com

deia l'altre filòsof, i com a llevantins que som, l'estètica ens ofegué un altre cop...